

8. K

QUECHUA		ESPAÑOL	JAPONÉS
kachariy	v.	soltar, desatar, hacer caer, dejar en libertad	放す, ほどく, 落とす, 自由にする
kacharpari	s.	despedida	別れ
kachay	v.	mandar, enviar	(人を) 使いにやる
kachi	s.	sal	塩
kallchay	v.	cortar el tallo del maíz	トウモロコシの茎を切る
kallpa	s.	fuerza, energía	力, エネルギー
kallpa-wañuy	adj.	débil, sin ganas, agotado	弱い, いやいやの, へとへとの
kallpasapa	adj.	forzudo, vigoroso	力持ちの, 強力な
kamachiq	s.	autoridad, mandatario, jefe, amo	権威, 命令する人, 頭, 主人
kamachiy	v.	mandar, ordenar, gobernar	命令する, 統治する
	s.	mandato, ley	命令, 法律
kamallikuy	v.	responsabilizarse, encargarse	責任を取る, 引き受ける
kamaq	s.	creador, hacedor	創造主, 造物主
kamarikuy	v.	alistarse para empezar un determinado trabajo, prepararse	仕事を始めるために準備する, 用意する
kanay	v.	atizar, quemar, incendiar	(火を) 煽る, 焼く, 放火する
kancha	s.	lugar o espacio cercado, ámbito para deportes, corral para animales	囲われた場所, 囲い, スポーツ・コート, 家畜を入れる囲い場
kaniy	v.	morder	咬む
kanka	s.	asado	焼肉
kankay	v.	asar	焼く
kapuli	s.	fruta o árbol de <u>capulí</u>	カプーリ (サクランボの一種) の木や実
kaq	s.	ente, el que es o existe	存在
	adj.	igual, invariable, idéntico	等しい, 不変の, 同一の

kaqniyoq	adj.	persona de posibilidades económicas, persona acomodada	金持ちの, 裕福な (人)
karu	adj.	lejos, distante	遠い, 遠くの
karunchakuy	v.	alejarse de un lugar o de alguien	(人や場所から) 遠ざかる
kasuy [esp.] (kasukuy)	v.	obedecer, hacer caso, dar importancia	従う, 気に留める, 気にかける
kawsariy	v.	revivir	復活する
kawsay	s.	vida, existencia	暮らし, 生活, 存在
	v.	vivir, existir	暮らす, 生きる
kay	pron./adj.	este, esta, esto, estos, estas	これ, この, これらの
	v.	ser, estar, haber, tener, existir	(...) である, いる, ある, 持っている, 存在する
kaykuna	pron.	estos, estas	これら
kichay	v.	abrir	開ける
kiki (pay kikin)	adj.	mismo, idéntico, semejante, parecido. él mismo, ella misma	(...) 自身, 同一の, 同様の, 類似の 彼自身, 彼女自身
kiku-q'ellu	adj.	anaranjado	オレンジ色の
killla	s.	luna, mes	月, (一月・二月の) 月
kinranpa	adj.	horizontal	水平の
kinray	s.	callejuela o camino peatonal con altibajos y escondrijos	でこぼこの曲がりくねった 小道, 露地
	v.	aproximarse a un determinado lugar, voltear por una esquina	目的地の近くまできている, 角を曲がる
kinraykachay	v.	moverse ladeándose, mecer el cuerpo a un lado y otro (al caminar)	体がふらつく (歩くとき), 千鳥足になる
kinsa	s./adj.	3, tres	三, 三つの
kirpana	s.	tapa	蓋
kirpay	v.	tapar un recipiente	蓋をする

kiru	s.	diente	歯
kiska	s.	espino	サンザシ (アカネ科の木の種類)
kiwna	s.	<u>quinua</u>	キヌア (その実を食用にする)
kuka	s.	<u>coca</u>	コカとその葉 (26ページ参照)
kukuchu	s.	codo	肘
kulli	adj.	morado, granate oscuro	紫の, ザクロ色の
kulli (kulla)	s.	cosquillas	くすぐり
kullichiy	v.	hacer cosquillas	くすぐる
(kullachiy)			
kunpay	v.	tumbar	倒す
kunan	adj.	ahora, actualmente	いま, 現在
kunka	s.	cuello, voz	首, 声
kuntur	s.	<u>cóndor</u>	コンドル
kuraq	adj.	mayor, más grande, el de edad más avanzada	年上の, より大きい, 最年長の
kuru	s.	gusano	虫
kusa	adj.	bueno, excelente, magnífico	良い, 優れた, 素晴らしい
	adv.	bien	よく
kusa!	interj.	¡qué bueno! ¡muy bien! ¡agradable!	よかった! いいとも! うれしい!
kusay	v.	cocer en el rescoldo	炭火やおき火であぶる
kusi	adj.	alegre, contento, feliz	楽しい, 満足した, 幸福な
kuska	adj./adv.	juntos, junto con	一緒の, 一緒に
kuskan	s./adj.	mitad, centro, medio	半分, 真ん中, 半分の
kutay	v.	moler	挽く
kuti	s.	vez, veces, ocasión,	回, 時, 度
kutichiy	v.	devolver, corresponder, contestar, dar respuesta	返す, 報いる, 応える, 返事をす る
kutipay	v.	volver sobre lo anterior, repasar, revisar	戻る, 復習する, 見直す
kutirpay	v.	rumiar	反芻する
kutiy	v.	regresar, retroceder, perder el tinte	戻る, 後戻りする 色が落ちる
kuyuy	v.	mover	動く

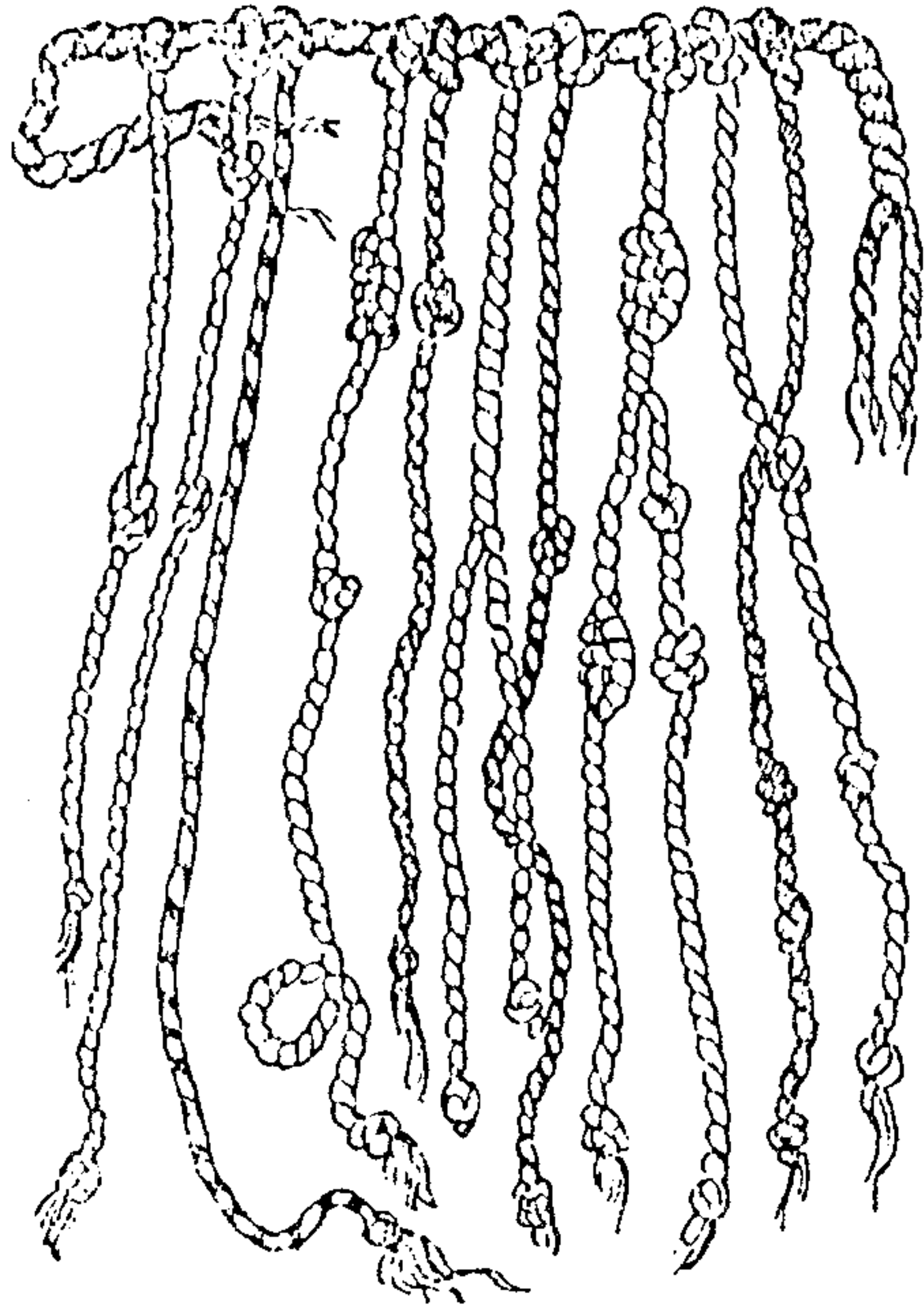

kiwna

9. KH

QUECHUA		ESPAÑOL	JAPONÉS
khachuy	v.	morder, cortar a golpe de mordisco	かむ, かみ切る
khaka	adj.	denso, espeso, abundante	濃い, 密な, 豊富な
	s.	pato macho	雄のアヒル
khakuy	v.	desmenuzar frotando	こすり合わせて細かくする
khallay	v.	tajar, cortar, hacer incisión	切断する, 刈る, 切開する
khallka	adj.	pedregoso, cascajoso	石ころだらけの, 砂利の
khallpa	adj.	roto, falta de un pedazo	壊れた, 欠けた
khamuy	v.	masticar	噛む
khanka	adj.	escamoso, mugriento	鱗のある, 垢だらけの
khapuy	v.	perforar, ahuecar, hacer un socavón	穴を開ける, 窪ませる
kharka	s.	suciedad de la ropa o del cuerpo	(体や衣服の) よごれ
khatatatay	v.	temblar, tiritar	震える, (寒さや熱で) 震える
khiki	s.	sarna, enfermedad epidérmica	かいせん (皮膚病)
kipu	s.	envoltorio anudado, nudo, <u>quipu</u> (sistema de estadística en la época de los Incas)	包み, 結び目, キープ (インカ時代の数字や統計の表わし方)
kipuy	v.	amarrar, atar, anudar	結ぶ, 結び目をつくる
khuchi	s.	chancho	ブタ
khullpi	s.	leña en astillas, objeto o algo desmenuzado	木切れ, 細かく砕かれたもの
khullu	adj.	menudo	とても小さい
khunpa	s.	amigo, compañero	友達, 仲間
khurpa	adj.	crespo	縮れた
khuyapayay	v.	compadecer, tener lástima o pena	同情する, 憐れむ

khuyay	v. querer, amar	欲する, 愛する
	adj. triste, apenado	悲しい, つらい

khipu

10. K'

QUECHUA		ESPAÑOL	JAPONÉS
k'acha	adj.	elegante	優雅な
k'achanpay	v.	inclinarse, ponerse en posición lateral	傾く, 傾斜する
k'achayay	v.	embellecer, hacerse elegante	美しくする, 優雅になる
k'akara	s.	cresta del gallo y de algunas aves	オンドリなどのとさか
k'aki	s.	quijada, mandíbula inferior	顎, 下顎
k'akra	s.	cerámica	陶器
k'aku	adj.	tartamudo	どもりの
k'alla	s.	loro andino	(アンデス地方の) オウム
k'allma	s.	rama	枝
k'amiy	v.	insultar	侮辱する
k'analla	s.	tostadora hecha de arcilla	陶器製の煎り豆器
k'anay	v.	requemar, estar candente	焦がす, 白熱する
k'anchay	s.	luz, claridad, brillo	ひかり, 明るさ, 輝き
	v.	alumbrar, dar luz, brillar	照らす, 明るくする 輝く
k'anca	s.	gallo	ニワトリ (オンドリ)
k'apaq	adj.	cabal, exacto, justo	完璧な, 正確な, ちょうど
k'aray	s.	ardor y picazón a la vez	ひりひりする痛み
	v.	arder y picar a la vez	ひりひり痛む
k'askachiy	v.	pegar, engomar	くっつける, 貼る
k'askay	v.	pegar, pegarse, adherirse	くっつく, 貼りつく
k'aspi	s.	palo	棒
k'ikllu	s.	calle angosta	細い通り, 狭い通り
	adj.	estrecho	狭い
k'illichu	s.	cernícalo andino	チョウゲンボウ (アンデスの鳥)
k'illinsa	s.	carbón	炭

k' intu	s.	hojas de coca selecta para actos rituales	儀礼用に選別されたコカの葉
k' iña	s.	hendidura pequeña por efecto de choque o de golpe violento	衝撃によって出来た小さな割れ目
k' irakuy	v.	recostarse, acostarse	寄り掛かる, もたれる, 寝る
k' iri	s.	herida	傷
k' iski	adj.	repleto, aglomeración de personas o cosas en un lugar reducido	いっぱい, (狭いところが人や物で) いっぱいになっている
(senqa-k' iski)	s.	moco seco que se forma en las fosas nasales	鼻糞
(aca-k' iski)	s.	estreñimiento	便秘
k' uchi	adj.	ágil, diligente(referente a persona mayor)	鋭敏な, 勤勉な(大人)
k' uchu	s.	rincón, ángulo	隅, 角
k' ukmu	s.	tallos secos que quedan después de la cosecha del maíz	収穫後のトウモロコシの茎
k' uku	adj.	duro, inmaduro	固い, 未成熟の
k' ullu	s.	madera	木, 材木
k' umuy	v.	agacharse	身を屈める
k' usillu	s.	mono	サル
k' uskiy	v.	rebuscar algo generalmente sin autorización	(許可なしで) 探す, あさる
k' uspa	adj.	crespo	縮れた
k' utu	adj.	muy frío	とても冷たい
k' utuy	v.	cortar con los dientes una cosa dura, comer tostado de habas	固いものを歯で割る, 煎り豆を食べる
k' uychi	s.	arco iris	虹
k' uyka	s.	lombriz	ミミズ, 回虫
k' uytuy	v.	encogerse, acurrucarse	しゃがむ
k' uyuy	v.	envolver, enrollar, empaquetar	包む, 巻く, 包装する

コカ

11. L

QUECHUA		ESPAÑOL	JAPONÉS
lakawiti	s.	calabaza	カボチャ
lamar-qocha	s.	mar, océano	海, 海洋
lapt'ay	v.	engullir (el perro)	(イヌが) むさぼり食う, 丸呑みにする
laqha	adj.	oscuro, lóbrego	暗い, 陰気な
laq'akuy	v.	caerse de bruces	前に倒れる, 転ぶ
laq'ay	v.	botar algo pegajoso, embarrar una pared	べたべたしたものを投げ捨てる, 壁を泥でよごす
laq'ochiy	v.	engañar, dar un chasco a una persona, robar o quitar con engaño	だます, だまして奪う
lat'u	s.	recien nacido, persona inválida	新生児, 身体障害者
lawa	s.	sopa espesa de harina de maíz o trigo	トウモロコシやコムギの粉でこしらえたドロリとしたスープ
layqa	s.	brujo, bruja	まじない師
lerq'o	adj.	bizco	斜視の
lisu	adj.	malcriado	嫉の悪い
lonq'o	adj.	persona obesa	太りすぎの
loqloy	v.	sorber haciendo ruido	音をたてて飲む, すする
loqma	s.	<u>lúcuma</u>	[植] アカテツ科のルクモとその実
lunp'u	adj.	redondeado, con forma esférica	丸い, 球形の
luychu	s.	venado	シカ

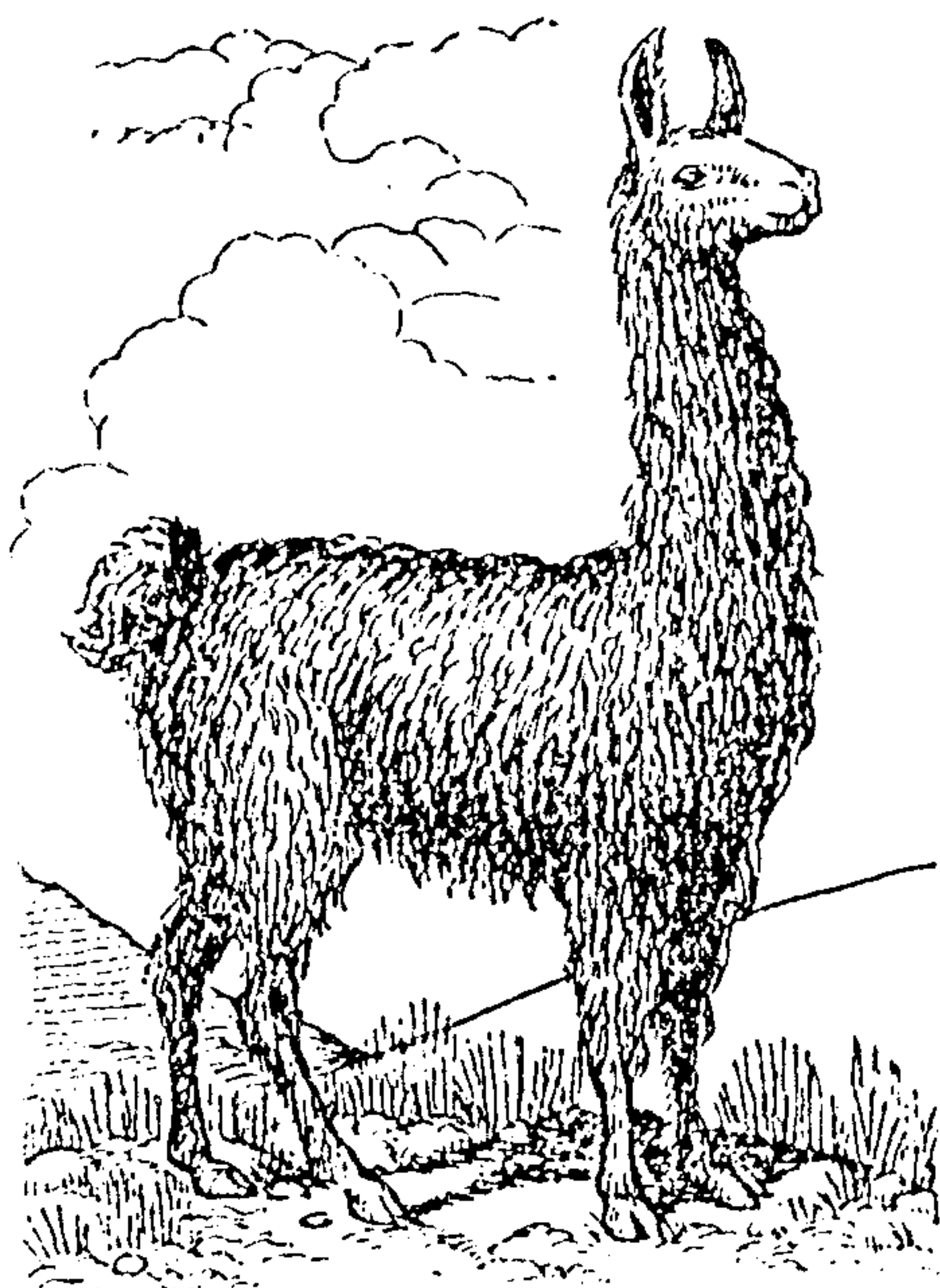

12. LL

QUECHUA		ESPAÑOL	JAPONÉS
llaki	s.	tristeza, pena	悲しみ, つらさ
llakichiy	v.	apenar	つらい思いをさせる
llakikuy	v.	entristecerse, tener pena	悲しむ, つらい思いをする
llakhi (llahi)	adj.	calmoso, despreocupado	のんびりした, 心配しない
llalliy	v.	vencer	うち勝つ, 克服する
llama	s.	llama (mamífero de la familia camélidos)	リヤマ, ラマ (アンデス高地のラクダ科の家畜)
llamiy	v.	tocar un objeto con la mano	(手で) 触れる, さわる
llank' aqmasi	s.	colega de trabajo	仕事仲間, 同僚
llank' ay	v.	trabajar	働く
llank' i	s.	arcilla en su estado natural	粘土, 陶土
llanlla	adj.	fresco, lozano (plantas)	新鮮な, みずみずしい
llanp' u	adj.	suave, blando	やわらかい, ふんわりした
llanp' una	s.	sábana	シーツ
llant' a	s.	leña	薪
llanthu	s.	sombra	陰
llapan (llipin)	s./adj.	todo, todos	すべて, すべての
llapsa	adj.	delgado, laminado	薄い
llaqta	s.	pueblo, ciudad, nación	村, 町, 国
llaqway	v.	lamer	舐める
llasa	adj.	pesado, pesante	重い
llat' ay	v.	destapar, quitar la cubierta	蓋を開ける, 覆いをとる
llawsa	s.	baba	よだれ
llika	s.	membrana, telaraña	薄い膜, クモの巣
lliklla	s.	lliclla (manta tejida de lana)	リクリャ (毛糸で織った肩掛け)
llinp' iy	v.	pintar, colorar	色を塗る

lliphipiy	v.	centellear, titilar	煌めく, またたく
lliw (lluy)	s./adj.	todo, todos	すべて, すべての
lloqe	adj.	amargo	苦い
lloqlla	s.	aluvión	洪水
lloqsiy	v.	salir	出る
lloqsina	s.	salida	出口
lloqhay	v.	gatear, trepar	這って歩く, よじ登る
lloq'e	adj.	izquierdo, zurdo	左の, 左利きの
llulla	adj.	mentiroso	嘘つきの
	s.	huevo falso puesto en el nido de la gallina como insinuación para que ponga huevos	メンドリにたくさん卵を産んでもらうために巢のなかに置く偽物の卵
llullay	v.	consolar, distraer (generalmente a los niños)	(特に子供の) 気を紛らわせる, 慰める, 楽しませる
llusiy	v.	untar, frotar	塗る, こする
lluskha	adj.	resbaloso, liso	滑りやすい, なめらかな
lluskhay	v.	resbalar	滑る
llusk'a	adj.	pulido, bruñido	磨き上げられた, ぴかぴかの
llut'ay	v.	tapar los huecos con barro, piedras etc.	(泥や石などで) 穴をふさぐ

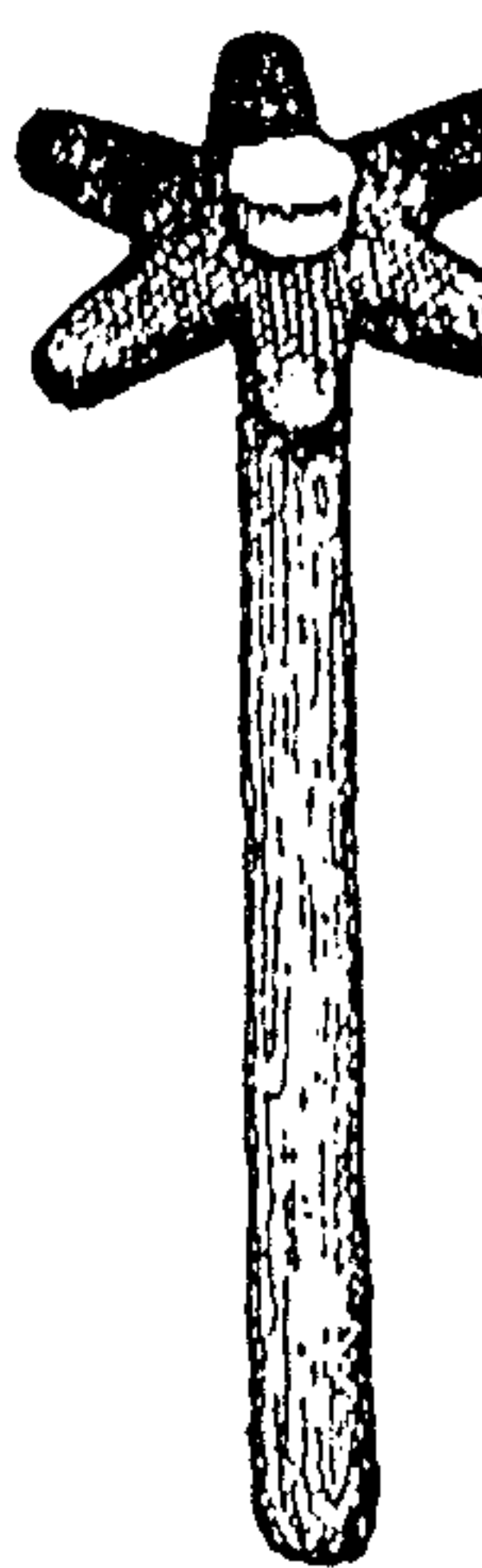
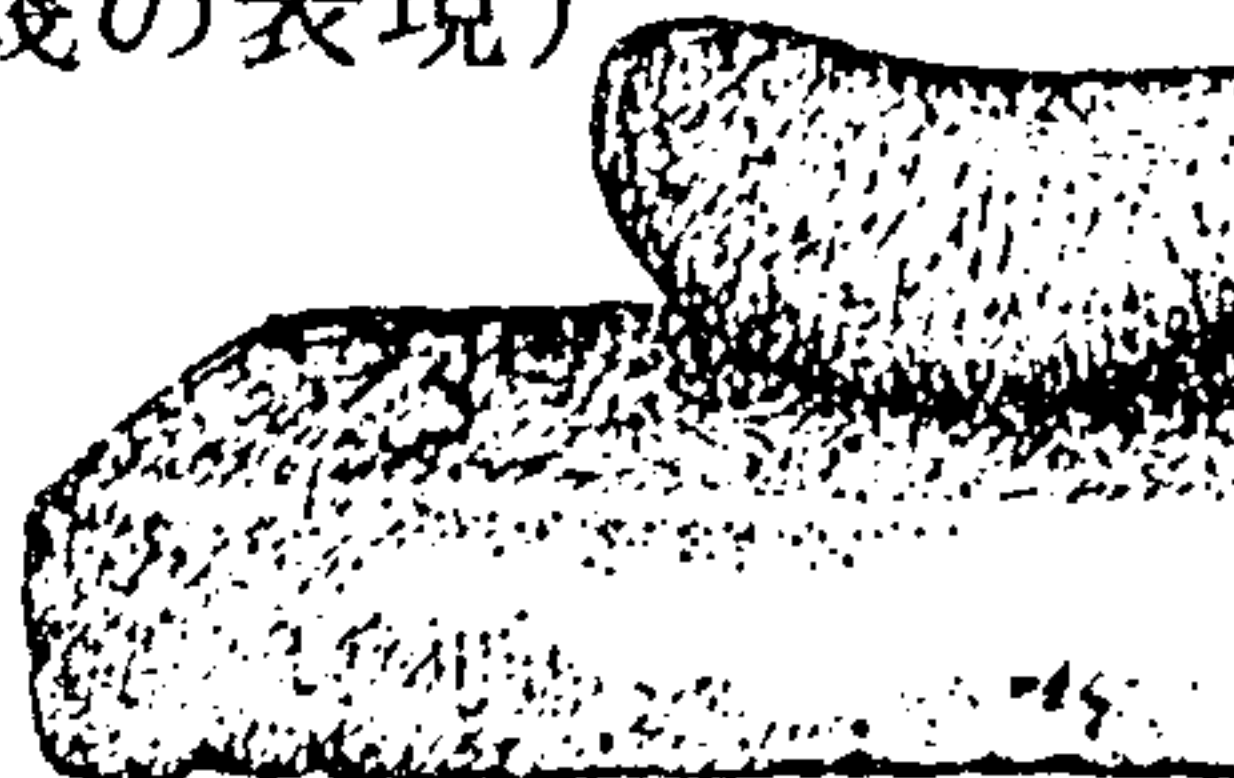
llama

(アルパカ)

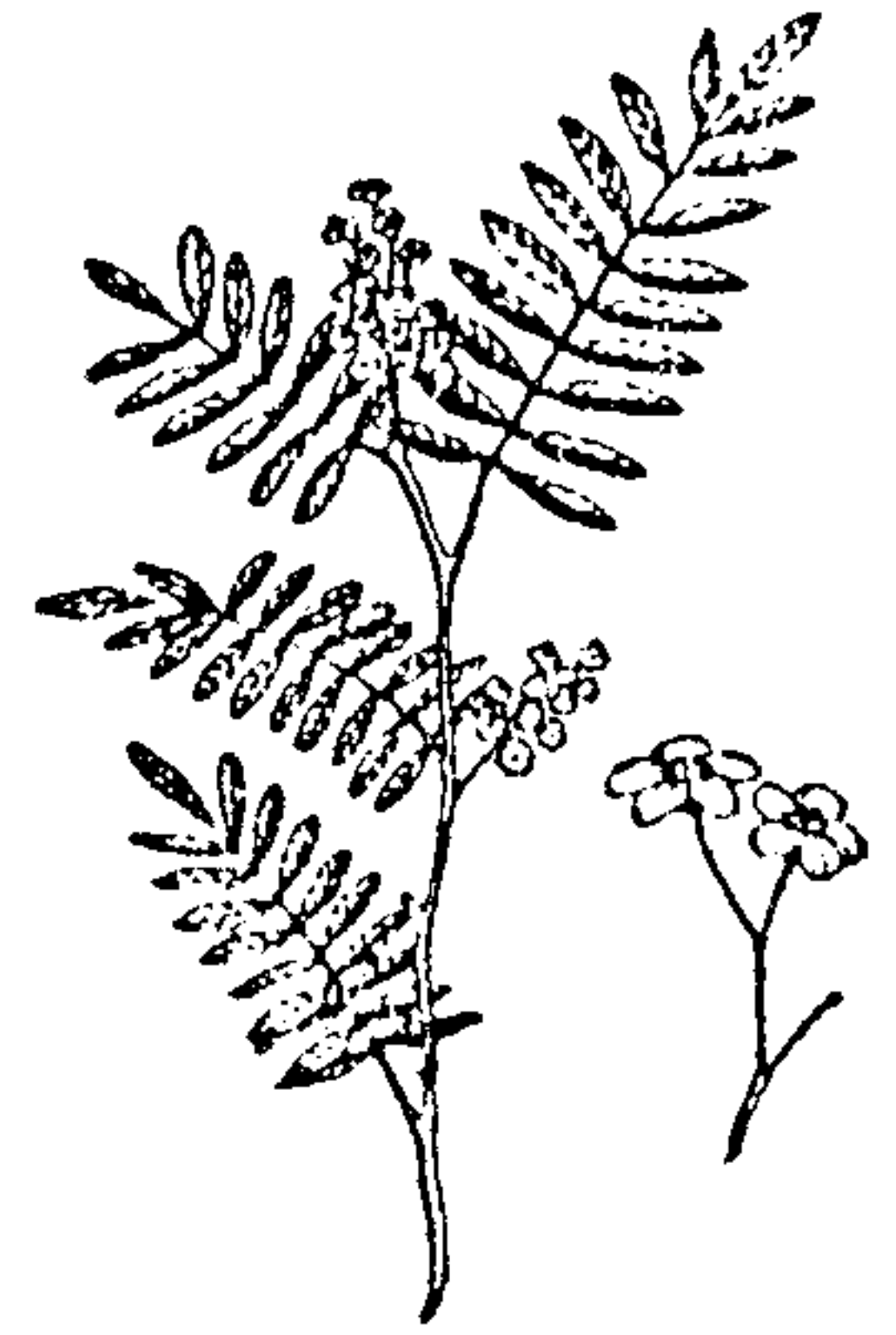
13. M

QUECHUA		ESPAÑOL	JAPONÉS
machaq	adj.	borracho	酔っ払った
machasqa	p.p.	borracho, estar emborrachado	酔っ払っている
machay	v.	emborracharse	酔う
machu	s./adj.	anciano, viejo	老人, 年をとった
machuyay	v.	envejecer	年をとる
mach'aqway	s.	culebra, serpiente	ヘビ
mach'ay	s.	cueva, guarida	洞穴, 隠れ場所
maki	s.	mano, extremidad superior	手, 前足
maki-panpa	s.	palma de la mano	手の平
makhurki	s.	agujetas	(運動などによる) 体の痛み
mak'as	s.	cántaro con una asa en cada costado	両側に把手のついた陶器の壺
malliy	v.	probar	ためす
mallki	s.	árbol	木
mallki-mallki	s.	bosque	森
mama	s.	mamá	母親
mamacha	s.	imagen de la virgen o de la santa	聖母や聖女の像
mana	adv.	no	いいえ
mana imapas	pron.	nada	何も・・・ない
mana pipas	pron.	nadie	誰も・・・ない
manaraq	adv.	todavía no, aún no	まだ・・・ない
manchachi	s.	espantajo	案山子
manchachiy	v.	asustar, espantar	驚かす, 驚かして追い払う
manchakuy	v.	asustarse, tener miedo	驚く, 恐れる
mancharisqa	s.	enfermedad causada por el susto	恐怖からくる病気
manka	s.	olla	鍋
manukuy	v.	prestarse dinero o artículo consumible	(お金や消耗品を) 借りる

manuy	v.	prestar dinero o artículo consumible	(お金や消耗品を) 貸す	
mañakuy	v.	pedir, rogar, prestarse	請う, 願う, 借りる	
mañay	v.	prestar	貸す	
maqana [antig.]	s.	arma de guerra en la época de los incas	インカ時代の武器	
maqanakuy	s.	pelea	戦い	
	v.	pelear	戦う	
maqay	v.	pegar, castigar a golpes	叩く, 叩いて懲らしめる	
maqchhiy (maqlliy)	v.	lavar en general (excepto ropa, lana y cabellos)	洗う (衣服や毛糸や髪を除く)	
maqla (mich'a)	adj.	tacaño	けちな	
maq'a	s.	comida pasada, malograda	古くなった食物	
maqt'a	s.	varón joven (término cariñoso si es entre hermanos o amigos, y despectivo entre extraños)	青年 (兄弟や友達の間では親愛, それ以外は軽蔑の表現)	
maran	s.	batán grande (piedra plana)	大きな平たい石で, 粉を挽くとき臼の役割をはたすもの	
marq'aqe	s.	padrino o madrina de bautismo	洗礼の時の代父母 代母	
marca'y	v.	llevar en los brazos	腕に抱えて持っていく, 抱く	
marq'anakuy	v.	abrazarse	抱き合う, 抱擁する	
masay	v.	elaborar pan, tender ropas o productos al sol para secar o recibir los rayos solares	パンをつくる, 乾かしたり日に当てたりするために衣服などを干す	
maskhay	v.	buscar	探す	
mast'ay	v.	tender o extender algo	広げる, 敷く	
masu	s.	murciélago	コウモリ	
mat'i	s.	frente	額, おでこ	
	adj.	apretado, fuerte, duro	きつい, 固い	
mawk'a	adj.	usado	中古の	

mayninpi	adv.	de vez en cuando	ときどき
maypi	interrog.	¿dónde?	どこで?
maypipas	adv.	en cualquier lugar	どこでも
mayqen	interrog.	¿cuál?	どれ?
mayt'u	s.	manejo de hiervas, flores o papeles	一束 (の草・花・紙)
mayt'uy	v.	envolver o hacer manojos	包む, 束ねる
mayu	s.	río	川
mayu-pata	s.	orilla o ribera del río	川岸
maywi	v.	hacer girar	振り回す
michi	s.	gato	ネコ
michiq	s.	pastor	牧者, 羊飼
michiy	v.	pastorear	(家畜を) 牧草地に連れていく
mihuna	s.	comida, comestible	食物
mihuy	v.	comer	食べる
millay	adj.	feo, desagradable, malo	醜い, 不快な, 悪い
millma	s.	lana	羊毛, アルパカ毛
minchha	s.	pasado mañana	あさって
mink'ay	v.	invitar para algo, solicitar o pedir colaboración	招待する, 協力する, 求める
minuy	v.	mezclar, combinar	混ぜる, 組み合わせる
miray	v.	proliferarse, multiplicarse	繁殖する, 増殖する
mirka	s.	manchas que se manifiestan en la cara	顔に出来るシミ
misk'i	adj.	dulce, sabroso	甘い, おいしい
misti [esp.]	s.	mestizo	ミスティ (メスティーソ, 混血)
misk'ay (misk'akuy)	v.	tropezar (golpear el dedo del pie)	つまづく
moqo	s.	rodilla, protuberancia	膝, こぶ
moqo-phirutu	s.	rótula	膝蓋骨, 膝小僧
mosqhoy	s.	sueño	夢
mosqhokuy	v.	soñar	夢を見る
muchuy	s.	sufrir, padecer	苦しむ, 痛む

muchhay	v.	desgranar	種や実を取り出す
much'ay	v.	besar	キスする
much'u	s.	cogote, parte posterior del cuello	後頭部, うなじ
muhu	s.	semilla	種
mukiy	v.	asfixiar	窒息させる
mukikuy	v.	asfixiarse	窒息する
mukuku	s.	coronilla de la cabeza, cúspide	脳天, 頂上
mulli	s.	<u>molle</u> (árbol medicinal)	コショウボク
mullpu-onqoy	s.	enfermedad provocada por el antojo	悪阻からくる病氣
mullpuy	v.	sufrir por no poder comer o beber lo deseado específicamente	食べたいのに食べれないので苦しむ
mullpha	s.	madera carcomida, objeto vetusto	虫食いの材木, おんぼろ
mullp'uy	v.	tragar, ingerir algo	飲み込む
munay	v.	querer, amar, gustar, desear	ほしい, 愛する, 好む, 望む
munaycha	adj.	bonito, hermoso	かわいい, 美しい
murú	s.	viruela	天然痘
muskhiy	v.	oler, olfatear	臭う, 嗅ぎつける
musk'a	s.	mortero de piedra	石製の乳鉢
musoq	adj.	nuevo	新しい
musphay	v.	delirar, soñar en alto, decir disparates	寝言をいう, 戯言をいう
mut'i	s.	<u>mote</u> (maíz cocido en agua)	モチ (ゆでとうもろこし)
muyu	adj.	redondo	丸い, 円形の
muyuchiy	v.	hacer circular, hacer girar	(くるくると) 回る
muyuy	v.	girar, dar vueltas	(くるくると) 回す

14. N

QUECHUA		ESPAÑOL	JAPONÉS
nanay	s.	dolor	痛み
	v.	doler	痛む
napaykuy	s.	saludo	挨拶
	v.	saludar	挨拶する
naha (naqha)	adj.	hace un rato	さきほど
nina	s.	fuego	火
ninri	s.	oído, oreja	聴覚, 耳
ninri-wira	s.	cerumen	耳垢
nishu	adj.	demasiado, terrible, mucho	あまりの, ひどい, ものすごい
	adv.	muy	とても
nispaqa	conj.	entonces	それでは
niy	v.	decir, opinar, significar	言う, 意見を言う, 意味する
noqa	pron.	yo	私
noqanchis	pron.	nosotros (incluyente)	私たち (あなたがたを含む)
noqayku	pron.	nosotros (excluyente)	私たち (あなたがたを含まない)

15. Ñ

QUECHUA		ESPAÑOL	JAPONÉS
ña	adv.	ya (en tiempo pasado)	すでに
ñakay	v.	maldecir	呪いをかける
ñak' aq	s.	degollador, descuartizador, pistaco	首切魔, 切り刻み魔, ピシュタコ
ñak' ay	v.	degollar, descuartizar,	首を切る, 切り刻む
	adv.	apenas, con dificultad	かろうじて, やっと
ñan	s.	camino	道, 道路
ñaña	s.	hermana de la mujer	(女性からみて) 姉妹
ñañu (llañu)	adj.	delgado (referente a cosas largas o cilíndricas	細い (長くて円筒形のもので)
ñañu-ch' unchul	s.	intestino delgado	小腸
ñaqch' a	s.	peine	櫛
ñaqch' ay	v.	peinar	髪を整える
ñaq' e	adj.	marchito	しなびた, やつれた
ñaq' ey	v.	marchitarse	しなびる, やつれる
ñawi	s.	ojo	目
ñawiyoc	adj.	instruido, letrado	教養のある, 博識の
ñawpa	adj.	antiguo	昔の
ñawpaq	adj.	primero	最初の
ñawpay	v.	adelantar, anticipar, adelantarse	前進する, 早める, 前に出る
ñawsa	adj.	ciego, analfabeto	盲目の, 読み書きの出来ない
ñukch' u	s.	ñuccho (planta andina con flores rojas), se considera como flor sagrada.	ニクチュ (赤い花をつけるアン デスの植物で, 聖なる花と見なさ れている)
ñuk' u	adj.	manco, encogido (relativo a la mano)	(手が) 不自由な, 不具の
ñuñu	s.	seno, teta, ubre, leche materna	乳房, 乳首, 母乳

ñuñuy	v.	lactar	授乳する
ñust'a [antig.]	s.	princesa inca	インカ皇帝の娘
ñut'u	adj.	menudo, desmenuzado, convertido en pedacitos, convertido casi en polvo	とても小さい, 細かい, 細かく砕 けた, 粉状になった
ñut'uy	v.	desmenuzar, convertir en fracciones muy pequeñas, reducir casi a polvo, hacer trizas	細かく砕く, 粉々にする, 粉碎す る

QUECHUA	ESPAÑOL	JAPONÉS
onqoq	adj. enfermo	病気の
	s. que padece enfermedad	病人
onqoy	s. enfermedad	病気
	v. enfermar, contraer enfermedad	病気になる, 病気にかかる
oqa	s. <u>oca</u> , tubérculo comestible	オカ (食用になる塊茎類)
oqariy	v. levantar, alzar	上げる, 持ち上げる
oqe	adj. plumizo, griz	灰色の
oqllay	s. empollamiento	親鳥が卵を抱くこと
	v. empollar, incubar	親鳥が卵を抱く
orqo	s. montaña, cerro, macho (referente a animales)	山, 丘, (動物の) 雄
orqoy	v. sacar	引き出す, 取り出す
osqhollo	adj. huraño	人間嫌いの (人), 人見知りする (子供)

